

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Cadena de Cort, núm. 11.—PALMA.

SUMARI—*Vendrà temps en que tot aquell qui vos llevarà sa vida creurà que fa a Deu un obsequi*, per Mossen Joan.—*María, la filla del Leprós*, per Mossen Manuel.—*Sollerich*, per Miquel Gayá Bauzá, Pvre.—*El Mes de María*, per A. T.—*Recorts de Roma*, per Un Pelegrí.—*¿Quién es el reo?*, per Resquemín.—*Sants y festes*.—*Notícies históques*.—*Uno de tantos*, por L. C.—*“El Buen Obrero”*.—*Un petardo*.—Anuncis.

**VENDRÁ TEMPS EN QUE
TOT AQUELL QUI VOS LLEVARÁ SA VIDA
*creurà que fa a Deu un obsequi***

No es la vida d'un cristiá damunt la terra una vida de delicia; per el contrari, es una vida de trabays, de penes y de creu. Per això Jesu-Christ, al mateix temps que promet a sos deixebles l'Esperit Consolador, los anuncia moltes persecucions, fins en es punt de que qui los llevarà sa vida, creurà fer un obsequi a Deu. D'aquestes circumstancies del Sant Evangeli porem deduir dues coses. La primera, que suposat que Jesu-Christ predíu a sos Apòstols, que essent deixebles seus, no serán tractats millor qu' Ell, qu' es el seu Mestre, no porem tampoch alegrarnos noltros d'esser millor tractats, si volem perteneixer al número d'aquells. La segona, que suposat que Jesu-Christ després d'haver pronosticat a sos Apòstols lo que los succehiría, afageig que deuen tenir una gran confiança ab Ell, sens escandalisarse dels mals que los anuncia; per grans que sian les dificultats que 's trobin en l'exercici de la pietat cristiana, no deuen ja may desanimarvos, ni servir de motíu per justificar la nostra covardia.

¿Quals pensau eran els Apòstols quant Jesu-

Christ los cridá y los destiná al més honrós ministeri que may s' ha vist? Eran homos grossers y ab los mateixos defectes que tots els altres homos vulgars. D'aquí venían aquelles ambiciosos preferencies, que demanaven en son Reyne; d'aquí, aquells temors, aquelles repugnancies, quant Jesu-Christ los parlava de humillacions y sufriments; d'aquí, tantes altres preguntes y contestacions indignes d'uns deixebles de tal Mestre. Un altre que no fos estat Jesu-Christ, haguera afalagat les seues passions perque més facilment s' animassen a seguirlo. ¡Y com sen alegrarían molts d'entre noltros que Jesu-Christ ho hagués fet axí! Els venjatíus, hagueren vist en els Apòstols justificat el seu rencor; els mundans, s'amor desordenat que tenen a les coses d'aquest mon. ¡Quina ditxa llavò! ¡quina vida més cómoda! ¡ab quanta facilitat s'aniria al Cel! Però, ¡de quant diferent manera obrá Jesu-Christ! Los maná que carregassen ab sa creu, si volíen seguirlo, qu' era precís treballar, vigilar, y esperar ab perseverancia a que tornás de nocés, si volían rebre el salari: los imposá unes lleys tan dures com eran deixar sos pares y germans y renunciar-se a sí mateixos, si volían perteneixerli; que per medi de llágrimes, pobresa, persecucions, se farían merexedors d'entrar en possessori de s' herencia. D'aquí devem deduir una cosa y es, qu' els covarts no son bons per anar al Cel.

¿Y com no ha d'esser axí si fins y tot el mon esclueix d'es premi que té preparat als forts y diligents? Si, els covarts qui s' adormen en los plaers y la ociositat, y no volen treballar, son gent qu' el mon desprecia, ja que li son inútils. Y si ho son per el mon, ¿serán bons per Deu?

Però encara hi ha més. Jesu-Christ per doná el reyne de los cels als homos ha posat les condicions que ha volgut. Poría ferlos pas-

sar dels plaers d'aquest mon als de l'altre, dels honors y les riqueses d'aquest mon a les de l'altre. Ell es duenyo de son reyne, el dona y el nega a qui li plau, sens qu'els qui no son admesos en ell, tengan dret per acusarlo de la menor injusticia. ¿Mes, com lo dona, y baix quins símbols el mos representa en lo Evangelí? Ja baix el símbol d'un tresor, d'una corona, d'un salari, d'una recompensa que per conseguir-la hi ha que vencer mil dificultats, ja com una benaventuransa que promet als qui posseheixen grans virtuts. ¿Y quines son aqueixes ànimes ditxoses a qui promet donar el reyne de los cels? No als richs orgullosos, sino als pobres d'esperit y de cor. No als delicats y afeminats, sinó als qui ploran, als qui gemegan, als qui sofreixen ab paciència les desgracies de la vida, y suspirant per s'amada patria, viuen com a desterrats en aquesta vall de llàgrimes. No es als qui per una petita paraula s'enfureixen, ni els qui se desesperan per la trayció d'un amich, per la persecució d'un inimich, per la violencia d'un traydor, per la infidelitat d'un company: es als qui besan ab respecte la ma de la Providencia que fer; que se resignan humilment a les seues ordes, sufrint per els interessos de la justicia les persecucions, les calumnies, els falsos testimonis, els mals tratos, sens tornar mal per mal, ni injuria per injuria. Els qui res volen sufrir, que fugen del trabay y de pena, que deixan el partit de Deu, desde el moment qu'entran les mortificacions o contrarietats, ¿jutgen que poren esser bons cristians y que poren perteneixer a Cristo? Vana quimera, pernicioso ilusió. La virtut y religió de cada cristiá en particular, es conserva poch més ó menos, per els mateixos camins per los que la Religió en general fonch establida y conservada.

Quina desgracia per aquesta Religió, si els primers cristians haguessen permanescut en la indiferencia y covardia, y haguessen cregut poder perteneixer a Deu, sens estar obligats a sufrir res per Ell? La seua covardia haguera aufegat la Religió en son naixament, y el seu valor l'ha conservada. ¿Y sab ningú altre camí per conservar-la en el nostro temps, més qu'el que seguiren els apòstols, confessors, verges y mártirs? ¿Quin mestre d'Israel pues es demostrará ofès, sols perque en el carrer li cridan *bacallá*, l'insultan, ó li desparan dinamita? ¿Som cristians? Donchs les contradiccions, proves, insults, calumnies, creus, combats, dificultats, mortificacions; vat aquí sa nostra herencia. *Y arribarán fins en es punt, que llevantmos sa vida, creurán de bona fe, fer un obsequi a Deu.*

MOSSEN JOAN

MARIA

LA FILLA DEL LEPRÓS

(Traducció lliure)

Què bella es la Naturalesa als uys de l'hermosa Maria, quant embadalida la contempla un jorn de primavera! L'astre rey escampa ufanós per dins camps y vinyats la vida, amagant ab ses daurades ones les montayes y la vall. Els boschs d'Ariscúh en les montanyes de Navarra, bresoletjan son fullam ferits per l'álit primaveral y una infinitat d'armonies naxen de sos abims, ahont tot hi riu y canta: l'aucelleta dins son niu gronxat per l'ayre; la papellona xupant la llecor a les flors; lo rossinyol umplint de melosos cants lo boscatje; les planes vestintse de verdor y de flors les margelades; y mermulant dolcement la riuada... Què bella es la Naturalesa als uys de Maria l'hermosa, la filla del Leprós, que guaytant a la finestra de son pobre alberch, contempla embadalida l'obra de Deu.

Un cant d'amor anava a surtir de s'ànima, quant girant sos uys ha vist a un recó de la casa sos pares masells de lepra; y ha recordat lo que significaven per ella, aquell padás de roba vermeya y aquell cartell que penjaven de les humitoses parets de la clastra (*). Aquell mon de maravelles y armonies, de cants y belleses se pert cel endins; s'umpl de tristor lo cor, de boyra la vista y lo ratjoli del dolor corre per sa cara. ¿Qué son de venturosos, diu, aquests aucellets boscats que naxen, s'estiman y volan lliures per l'espai, y no inspiren horror a nigú!... Y alçant sa veu y girant sos uys negres y llagrimosos demunt aquell vey de testa blanquinosa, li diu: ¡Ay, pare, lo meu pare, aquí a fora tot es alegría y felicitat; aquí dins tot tristor y desconhort... ¿y es axò la vida?...

«La vida, respón ab veu fosca lo vell Leprós, es el martiri... Es el caminoy brufat d'espines y eritjes que per forsa ha de trapitjar lo pobre mortal, defallida l'ànima y trossos lo cor, caminoy qui acaba quant ja no hi ha més penes que soportar, ni nous dolors que ensaborir... La vida, es lo cim ardorós d'hont cau, quant naix, lo pobre caminant, sensa may, may arribar al fons... Res hi fa que la lepra no haja tocat encara tes carns blanques y hermoses, axí com ferides d'ella han caygudes a trossos les nostres; perque bona o mala, ets nostra filla y també t'arriba l'aversion que mos humilla y abruma. A pesar de ta juventut, de ta gentilesa y hermoses virtuts, tothom fugirá de tú, esquivarán tes mirades y... t'avorrirán.»

La santa criatura que resignada sofreix a son costat, la mare de na Maria, l'interromp ab vivesa, dient: «Mon espós, els sufriments te fan perdre el seny. Estás ofenent Aquell qui nos dona el pa de cada día, ama a tots per un igual y umpl d'hermosa esperansa nostres ànimes. La vida ab llibertat o sensa, ab salut o lletzeria, sempre es somada fexuga per qui no se conforma ab sa sort. Si nostres uys y nestres cors no poren espayarse més enllá de nostre miserable alberch; ¿quí mos priva de alçarlos fins al mateix Deu y

(*) Es tradició qu'a Navarra obligaven als leprosos a viure a un barri separat y a dur quant surtian un tros de roba vermeya perque nigú s'acostás a ells; y que per demanar almoyna ho havían de fer duguent penjat a devant un petit cartell.

esplayar en sa essència divina nostres ànimes? ¡Oh Deu, benehit síau! Se fassa en noltros vostra voluntat divina.»

* * *

Passaren messos... L'astre rey filtra sos tebis raigs per entre les boyres del mes d' Octubre y envía a les montanyes y a la vall les primeres aledades de la tardor. L'esgrogait fullam dels boschs de Ariscúh s'agita per l'oratge fret de la tramuntana; jamega lo brancatje dels pinerars y de lo més endins de la boscuria naxen endolades armonies. Les flors se marceixen. Cauen fent remolins les fulles seques qu'encatifen l'humit solá y fujen cantussant les aucelletes, deixant son niu... ¡Ay, ja no hi ha floretes a la vall! Qué majestuosa en sa melancolía se presenta la Naturallesa, als uys de María l'hermosa, la filla del Leprós, qu' a la finestra de son pobre alberch contempla entristida l'obra de Deu.

Confuses ab les rumors suaus de la montanya, arriban a ses oreyes, emportades per l'oratjol, hermoses sonades, festiva cridoria y alegres rialles, mesclades ab los sons rústichs dels fabiol y tamborinos, que com més va, més s'acostan. Grans estols de montanyesos vestits de festa caminan festius y riallers cap a a l'Esglesia d' Ariscúh, als qui escometen repicant ses petites campanes. Es la boda d'en Guerescáh, lo fadrí del Ureder, l'únich qui no essent leprós ha dit paraules d'amor a María, la filla del Leprós... S'acostan les bullidores comparses, arriban y passen per el barri dels leprosos, d'hont decantan tots per costum la vista. Sols Guerescáh lo mira apenat y sos uys se topan ab los de María, qu'esblancaída se retira y poruga va a plorar sa tristesa dins los brassos de sa mare....

* * *

Y passen los messos... Lo trist sudari de la nit s'estén poch a poch per les montanyes y la vall. La neu cau abundosa; y los despullats roures del bosch d' Ariscúh assemblen fredes ossamentes que tremolen dins lo blanch sudari. Res s'ou dins la boscuria: tan sols s'hi sent ençá y enllá lo sech cruixit del brancatje, quant es esquexat per la ventada.

Dins lo pobret alberch del Leprós, hi jau moridora María l'hermosa, mirant a voltes a sa bona mare, qu'adolorida gemega a son costat, girant a voltes sos esglayosos uys a son desgraciat pare, qui pensatíu amaga dins ses mans sa canosa testa. Aprop d'ells s'hi veu un relligiós de barba blanca que pensatíu y concirós está lletgint a mitja veu a la malalta y devant una pobre creu de fust, la recomenació de l'ànima. La pobre María a qu'ab sa grogor pareix un pom de lliris perduda sa blancor, girantse vers aquell bon relligiós li diu ab veu trista y funeraria: «Pare, trista es la vida; y la mort, ¿qué será, si axí aglaça l'ànima?...»

—«Per los qui com tú moren dins los brassos del Senyor, contesta lo vell sacerdot, morir es allunyarse l'ànima per breu estona de la materia que l'asfixia; es arribar a la patria després de llarch y fexuch desterro: morir, es tirar dins la clasta de la casa payral la vesta de llot del camí tacada, per vestir l'hermosa túnica de l'àngel: morir, es volar l'ànima lliure del cos que l'apersona, per reposar eternament dins los brassos d'Aquell que ha dit: Benaventurats los qui ploren, porque serán consolats.»

Descança la jove María sos mitgs aclucats uys demunt la pobre creu de fust y trasformada per sa fe, entregá dolcement la seva ànima en mans de son Creador, deixant estampada demunt ses fredes despulles una beçada amorosa... Y mentres lo vell Leprós y sa santa esposa deixaven caurer abundoses ses llágrimes demunt la testa gelada de sa filla, axí com cauen llenegant les gotes de rosada demunt les blanques estátues de mabre dels jardins; hi queya més espesa demunt lo desgraciat barri dels leprosos la freda neu; y 's sentía més d'aprop, lo cruixir dels roures y la gemegor de la ventada, qu'enfurida atupava los boschs d' Ariscúh; llevors s'enlayrava falaguer l'Angel de l'Esperança, emportantse dins sos braços l'ànima de María l'hermosa y repetint l'eco quant se'n pujava: *Benaventurats los qui ploren, porque serán consolats.*»

Maig de 1091.

MOSSEN MANUEL.

SOLLERICH

A la noble y benvolguda familia Morell y Bellet (*)

Entre frondoses montanyes
Sollerich té son casal,
més be que casa es un poble,
tan soberch es y tan gran.
Com un temple, allá resalta
dins la seua verde vall
per demunt tot majestuosa
la gran casa senyorial.
De llarga y alta fatxada
de rich y noble posat;
tothom, diu, al contemplarla,
que sembla un castell feudal.
Perque estigués ben guardada
la voltá Deu de penyals
qu'axequen dins les altures
sos gegants y altius caps.
Els Tosals Verts, l'Alcadena,
el puig del Ofre afuat
y el d'Alaró l'enrevolten
fentli corona gegant.
Els cortés de tals montanyes
no están no del tot pelats,
donchs, hey verdetjan ullastres,
murteres de tendres tanys,
ravells, ausines y mates
y faxes de pins ben alts.
Com, a l'hivern, la nevada
sol coronar los penyals,
s'abeuren d'aygos de gebre
les terres y roquissás;
per axò esclatan les timbes
ab fonts vives y abundants,
que cap als valls serpentetjan
y fan gorchs, com el gorch blau.
Per més que s'hajen despreses
dels penyals més elevats
roques gegants qu'are jeuen
p'els costés ensá y enllá,
les voreu enrevoltades
de vejetació abundant,

(*) Coma penyora del agraument que deg a dita familia p'els dies que vaix passar dins Sollerich fent escursions montanyenques li dedic la present poesia, pobre de merits literaris, pero gran per la voluntat. (N. del A.)

tothom diu, quant ho contempla,
 qu' es frondós aquell rocam.
 Un dematí, a trench de l' auba
 recorria jo aquells camps,
 y tant y tant disfrutava
 dins aquelles soledats
 qu' em parexia recorre
 el paradís terrenal.
 Per una part, jo sentia
 ressonar dins aquells valls
 melosos cants d' ausellada
 entr' els sospirs del embat.
 Si alsava els ulls a l' altura
 veyia el sol deura 'ls penyals,
 o blanques boyres corrian
 per dalt aquells soberchs caps.
 Per altra part remoretetes
 sentia d' aygos passant
 per entre roques cativa,
 herbey, eures y fullam.
 Si dalt un serral pujava
 a mos pèus veyia aquells valls
 vestits per tot d' oliveres
 que tenen centenars d' anys.
 De buydes y negres soques
 y de figures ideals
 que semblan monstres fantástichs
 p' els sigles petrificats,
 dels qui encantades doncelles
 guardaven en sos palaus,
 o feyan de centinel·les
 a n' els covals dels gegants.
 Tal volta exes oliveres
 son filles de les qu' aná
 la paloma del diluvi
 per cullirne lo seu ram.
 Tal volta filles d' aquelles
 regades ab aygo y sang
 per Jesús ab agonía
 dins Jetzemaní postrat.
 Axí 'l pensament volava
 per dins aquests olivars
 de grats recorts per la vida
 del corromput genre humá.
 Si dins el bosch penetrava
 el cor me tornava gran
 respirant l' ayre boscatje,
 més pur que l' ayre del mar;
 y per més que mala petje
 caminant no més trobás,
 tant y tant jo disfrutava
 que no m' en cansava may.
 Per axò dins élls m' asseya
 en terra o dalt un penyal
 per veure de les ausines
 les grans soques y fullam.
 Y si süat, set tenia,
 cocós trobava, 'l instant
 d' aygo pura y cristalina
 que, al fondres la neu dexá
 per beure les cadernereres,
 els rosinyols y pinsans.
 No tant sols de l' ausellada
 sentia els alegres cants,
 ni les remors de les aygos,
 o el sospirar del embat.
 Els crits, a voltes, sentia
 dels voltons, corps y milans
 qu' enrevoltaven les puntes
 d' aquells altívols penyals.
 En lloch de embat, les bufades
 furioses del vent mestral

que feyan cruxir les rames
 y soques dels olivars.
 Llavors, axís engronsades,
 tal remor feya 'l brancam
 que semblava 'n nit faresta
 el mar qu' está evelotat.
 Per boyres fines, venian
 correns, correns per l' espay
 negres nuvols dels qu' estallan
 casi sempre 'ls temporals
 dels qui llamps y trons vomitan
 y els alts puigs fan tremolar,
 d' aquells que fiblons amollan
 y destrossan los bells camps.
 Axís exa alternativa
 de clarors, aubes y cants
 entre vents de mestralada,
 qu' esbranquen els grans cimels,
 em fan recordar la vida
 mudable d' aquesta vall,
 mescla de goigs y de penes,
 de ventures y de mals.
 A pesar de tot, la ditxa
 qu' el mon aquí pot donar.
 amichs, no heu poseu en dupta,
 dins *Sollerich* hey está.

MIGUEL GAYÁ BAUZÁ, PRE.

Palma, 16 Abril de 1901.

El Mes de Maria

PASSÁ la tardor; els arbres es despullaren de
 son fullatje, l' ausellada que delitava el
 camp ab ses tonades, s' era espargida; havia arri-
 bat l' hivern ab tota sa fredor; el Nin y la Mare
 s' assegueren tots dos plorosos demunt una pedra;
 deixava caure el Nin, tremolant de fret, sos ca-
 bells d' or sobre la falda de sa Mare; en els jar-
 dins del Amor qu' havian trescats no hi trobaren
 sinó espines; volent olorar els perfums de les
 flors no sentiren més que picades que mortificaven
 ses carns; no sabian ahont redosarsé.

—No sou Vos, Jesuset, deya sa Mare, no sou
 Vos qu' haveu creat el mon? No foren vostres
 mans blanques que esculpturaren les montanyes
 y feren els homos? Cóm, en tot el jardí de la
 creació no hi plantareu una flor qu' hens afalagás
 ab s' aroma?

—Mare, respon el Nin, tot axó heu sabia jo
 llavors, vaig crear, no una flor sola, un jardí y en
 éll moltes flors pera nosaltres.

—Ahont es, respon sa Mare, tota sorpresa?

—Lo cor de mos fills.

Y passaren l' hivernada axí com pogueren y
 vá arribar la primavera y en ella obrí son cálçer
 lo clavell, es vestí son real mantell lo llir, s' enga-
 laná lo roser, s' esberlaren totes ses flors y ven-
 gué l' Abril y arribá el Maig delitós, y l' ayre
 tot s' umplí de balsems y perfums qu' oferian sos
 dons al pobre Nin y á la pobre Mare. Sa Natura-
 lesa els obría son palau endiumenjat.....

N' era presentalla prehuadíssima lo cor de sos
 fills, qu' al seu entorn tots s' aplegaven.

Era el *Mes de Maria*.

Recorts de Roma

QUANT, mogut per los consells amistosos d' un bon amich, qui molt m' estima, m' he resolt a pendre la ploma per primera vegada, qu' abans no mi havia atrevit, puix no pot fer sino callar el qui poch sab y no coneix casi cap dels molts tresors qu' en sí conté nostra dolça y volguda parla; el primer pich que me veig obligat a dar forma a mos pobres pensaments ab lo llenguatge matern, par que senti la veu dels qui be la conren y tant l' han enaltida, qu' enutjats me diuen: «Calla, no profanis ab ton atreviment lo que tantes penes y glories nos ha dades.....» Per axò be l' hauria dexada a la ploma si no m' hagués feta aquesta reflexió: Per ventura valen menos per un pare les primeres paraules mal confegides y tot d' un de sos infantons, qu' els discursos polits y afligranats d' els que ja contenen més anys? Aceptau, idò, ab amor de pare aquest treball, fet per la ma d' un qui ara comença.

Devían esser devers les set del matí d' una diada hermosa de Maig quant arribarem a la magnífica y grandiosa plaça de Sant Pere de Roma; era immensa la gentada que de totes parts hi comparexia; allà s' hi aplegaren unes quinze mil ànimes, que s' empenyían per agafar més prest una de les cinch portalades per hont s' entra a n' aquella Basílica; tothom parlava, nigú s' entenía, en veritat se poria dir qu' allò era una Torre de Babel en petit; sempentes, estretes, hi hagué moments d' angunia; però cap sacrifici era de planyer, just per contemplar la representació més gran que de l' idea cristiana s' ha feta, l' obra qu' es y será sempre l' admiració de totes les gents, s' institució del Pontificat. Allà dins se pert el conexement de sí mateix, un se sent transportat a les regions més altes de l' infinit, al meditar ab profundíssima humildat el poder d' Aquell que doná a un Miquel Angel prou inteligencia per concebre el pla d' un edifici tan imponent y grandios: débil y mesquina resultaria qualsevol descripció que m' empenyás a fer d' una maravella de tal naturalesa: fulletjau el según tom *De Madrid a Nápoles* del conegut y anomenat escriptor Pere A. Alarcón y haureu de confessar ab mí que sols una ploma mestre, després d' una estada llarga y ben aprofitada a Sant Pere, pot donar una idea lleugera d' aquella joya artística.

La bona sort de veure les festes solemnes y enternidores de la canonizació de Santa Rita de Casia y de Sant Joan Lasalle mos atreya a tots a Sant Pere. L' Esglesia enjoyada ab los millors ropatges, els ornaments de les grans festes, els dotze mil ciris qui cremaven espargits per les naus espayoses y per les monumentals arcades, tot feya un cop de vista imponent y grandios: més riquesa y esplendor sols a n' el Temple de Salomó s' hauria poguda trobar.

Ab processó solemne y magnífica, que haurá més de dues hores, fou preparada la venguda del Papa; devant noltros passá una filera ben llarga de riquíssims penons, Sagrades Congregacions, Ordres de tota casta, fins a docents cinquanta arribá el número de Bisbes, qu' acompanyaven al Papa; després uns cantichs que tenían qualque cosa de la dolçor del Paradís y també una severitat magestuosa, mos feren comprendre que ja s' acostava el qui tots esperavam ab ardent desitx, ab anhel: l' alegría umpl tots els cors, pregaries

fervoroses purifican les consciencies, fins que totes les mirades se giran vers un sol punt; darrera les blanques mitres ve 'l simpátich color de grana del *Capello* dels Cardenals; darrera hi va tota la Cort pontificia, apareix el Tabernacle y totduna umpl l' espay un crit d' entusiasme, frenètic surtit de lo més endins de cent mils ànimes; la presencia de Lleó XIII, assegut demunt la cadira daurada, duyta demunt les espatles per los gentils patges, revestit ab los ornaments de rigurós Pontifical, casi no 's poria destriar la blancura de sos ropatges; aquella figura esblanqueida y venerable, oretjada per els dos característichs ventalls de proporcions extraordinaries, entusiasma, estasia, inflama y comou los cors de tal manera, que tots li tributan homenatges de reverencia, veneració y respecte, cadescú a son modo: a uns la tendresa de son cor les va vessar llágrimes abundoses, altres tremolen d' emoció, casi tots exclaman ab tot l' afecte de son cor: «¡Visca Lleó XIII! ¡Visca el Papa! y no faltaren valents qu' oblidant tot tomor y prudencia etsegera cridaven: ¡Visca el Papa-Rey! No sé de quines paraules m' he de valer per mostrar l' emoció que produeix aquell acte; es una impressió incomparable, una partida de consideracions qu' un nos pot explicar, s' acaramullan en l' enteniment, bateguen totes les fibres del cor, brollen sentiments purs y delicats, totes les potencies s' emplean per venerar dignidat tan gran.

També molt impressionat devía estar el Pare Sant ventse aclamat per fills de tantes nacions, servintli de conçol aquells crits de victoria, en mitx de la pena que li deuen fer aquells qu' encara no s' han somesos a la seva Autoritat; entristexen el cor del Bon Pastor les ovelles perdudes, que no escolten la seva veu amorosa y no volen venir a la seva guardeta. A l' entusiasme d' aquell estol iumens hi corresponia benehintlos ab ma tan tremolosa que sols no li permetia acabar la creu; desiara aplegava ses forces ben escasses, s' acalava y somriguent ab dolcesa feya reverencia y saludava a la cristianidat allà reunida. Qui podrá contar les gracies y misericordies que del cel degueren devallar per medi de les seues benedicions apostòliques! Suau perfum qu' aconçola les ànimes perfectes, roada profitosa que refresca les flors enutjades per los embats d' aquesta vida, imá potent que treu de lo més fondo del barranchs als qui corren per los camins perillosos del peccat; cada esperit devía rebre fruyts de salut y de salvació eterna: ¡ab quin pler mos hauria estret a tots demunt son cor per mostrarnos la bona amor ab qu' estima les ovelletes de Cristo!

Havent recorregut ab marxa triunfal l' Esglesia y arribat a l' altar major, fou traslladat de la cadira *gestatoria* a la de Sant Pere, y totduna començá el ceremonial de la canonizació, misteriós y tan llarch, ab la deguda proporció, com el procés. La Capella Sixtina no desment sa justa y ben merescuda anomenada: ab dolces y encantadores melodies axeca l' esperit dels qui l' escolten, fentlos ençaborir delicias celestials. Per l' estil de l' entrada fou la surtida del Papa cap al Vaticá, ab l' única diferencia de que llevors cenyía son front la riquíssima *thiara*, senyal de la seva suprema soberania espiritual. Se tornaren repetir les mostres d' afecte y entusiasme y eran tan intenses les mirades al Pare Sant, que sa volguda imatge es segur que qu' dá ben impresa dins tots los cors.

El qui ab pler ha traçada la recordança d,

aquesta diada memorable, prega a Deu qu' es cumplescan els desigs del Bon Pastor Lleó XIII: que de la seva guardeta ja may ne fuja cap ovella, que prest hi tornen les qui avuy van espargides, que prest hi venguen les que ja may han tastat les bones pastures de l' Esglesia cristiana, perque es faça demunt la terra la voluntat de Cristo Jesús: *¡Que no més hi haja una guardeta, ab un sol Pastor!*

UN PELEGRÍ)

¿QUIÉN ES EL REO?

No hay nombre con que poder calificar los sucesos que merced á la influencia sectaria, se han realizado y continúan realizándose en nuestra querida cuanto desgraciada patria. A los gritos de «¡viva la libertad! ¡mueran los frailes!», turbas formadas con elementos diversos sí, pero obedeciendo á una misma consigna, han recorrido en triunfo las calles de las principales poblaciones, atropellando á los católicos, silbando á los sacerdotes, apedreando las casas de religiosos, y hasta el coche de los obispos y del Nuncio de S. S., y tratando de incendiar algunos conventos en Madrid, Valencia, Granada, Valladolid, Barcelona, etc, etc.; diríase que estábamos en vísperas ó asistíamos á los primeros días de una gran revolución española.

¿Y cuál ha podido ser la causa de hechos tan tristes y lamentables? ¿Quién puede ser el reo de tan deplorables delitos? Algunos han señalado, como causa de todo cuanto ahora sucede, el drama último del Sr. Pérez Galdós y el informe del señor Salmerón en el Tribunal Supremo; pero nosotros no podemos creer que sucesos que repercuten en todos los puntos de la península, tengan como causa única dos hechos particulares aunque sean realizados por dos personas de indiscutible influencia en las masas populares; y porque ni el *Electra* es el primer drama que el Sr. Pérez Galdós ha compuesto con tendencias radicales, ni el discurso del Sr. Salmerón en el Supremo es el único y más violento que este ha pronunciado contra la Iglesia; no podemos creer que el reo de la saña y furor con que en estos días se persigue á la Religión de Cristo y sus instituciones, sea el drama de un sólo hombre, aunque éste sea Galdós, ó el informe de un letrado, aunque éste sea Salmerón; porque las turbas que piden hoy víctimas que devorar, están acostumbradas á ver representar dramas anticatólicos, y han oído muchas veces discursos sectarios; sino que pensamos que tal drama y tal discurso no han sido más que una chispa que ha dado fuego á la hoguera que desde hace algún tiempo á esta fecha han ido preparando en nuestra patria las plumas de los corifeos de las libertades modernas por medio de la prensa.

Las masas populares obran las más de las veces inconscientemente á impulso de una idea y movidas por un sentimiento, y es responsable de sus desmanes y es reo de sus delitos, el que ha puesto en su mente la idea revolucionaria y ha inspirado su corazón en un sentimiento perverso. ¿Y no ha sido la prensa liberal la que con sus artículos ha soliviantado los ánimos de la mayor parte de los españoles? Esa prensa que, asustada ahora por los desmanes de las turbas, pide con insistencia al

Gobierno remedio eficaz á los males que se preparan, ¿no es la que desde hace algún tiempo está preparando una revolución con tanto hablar de los peligros del *clericalismo* y de la *reacción*? Esa prensa á quien asusta el porvenir que se cierne en el horizonte español, ¿no es la que pedía no há mucho la libertad para los sectarios de Castellón y Valencia, la destitución de un sacerdote, la persecución de un Obispo, la supresión de un Ayuntamiento por cumplir con el deber de buenos católicos españoles? No ha sido la prensa liberal la que llevó la gente al teatro para dar mueras y vivas de antemano consignados en el drama del Sr. Pérez Galdós? ¿No ha sido la prensa liberal la que preparó las manifestaciones en favor del autor de los *Episodios Nacionales*, en honor del Sr. Salmerón y en contra de los sentimientos católicos? ¿No ha sido la prensa liberal la que diariamente ha estado llamando á la lucha contra el avance de las doctrinas católicas, y la que con sus aplausos á los sectarios y sus escritos ha despertado en las masas el instinto de venganza, y lanzado á las turbas en contra de la Religión, presentada como el mayor enemigo? Pues la prensa liberal, y quien pudiendo, no le ha cortado los vuelos, son la causa de los sucesos que nos afligen y el reo de los delitos que se cometen. Así lo reconoció también el jefe del partido conservador, al decir en cierta ocasión: que con la prensa se ha seguido mal camino, y que los Gobiernos han sido débiles y han estado poco hábiles.

Ahora el Sr. Sagasta tiene la palabra para consumir su turno. Ruego á S. S. se ciña al asunto.

RESQUEMIN

SANTS Y FESTES

DE LA PRESENT SETMANA

- Día 20.—Dilluns —S. Bernardí de Sená conf.
 Día 21.—Dimars.—S. Segundo Prev. y mr.
 Día 22.—Dimecres.—Sta. Rita de Cásia Vda.
 Día 23.—Dijous. S. Miquel bisbe y conf.
 Día 24.—Divenres.—S. Silvano y S. Vicens mr.
 Día 25.—Dissapte.—Sta. María Magdalena de Pazzis verge.
 Dejuni ab abstinencia de carn.
 Día 26.—*Diumenge* ✠.—*Cincoema* ó la *Venguda de l' Esperit Sant*.

NOTICIES HISTÓRIQUES

Any 1492. Dia 20 de Maig en el poble de Soller tengué lloch la consagració de la seua iglesia parroquial, que efectuá l' Arcabisbe de Tracia D. Fr. Juan de Deu, carmelita mallorquí.

Any 1712. Día 25 de Maig, en la ciutat de Palma, y vigilia de S. Felipe Neri fundador de la *Congregació* de l' oratori, se posá má á l' obra, á la casa que tenía aquest institut en dita ciutat, en el solar (ara plassa mercat) que doná al efecte don Martí Ballester prev. del qual havia prés possessori el día abans el P. Gabriel Talladas mallorquí, sacerdot de vida exemplaríssima.

UNO DE TANTOS

Es librepensador de pura raza,
Liberal y mason en una pieza,
Que en el fango se agita y la impureza,
Y del clero las honras despedaza.

Blasfema en *El Motín* como en la plaza,
Y, elogiando la infamia y la vileza,
Prodiga sus ataques al que reza,
De groseras calumnias yendo á caza.

¿Qué le importa si el mundo que agoniza
En sanguinarias luchas se destroza?
Lo que importa un mosquito á una lechuza;

Si le interesa, la discordia atiza...
Por un *doblé*, pues en el mal se goza
Vendería su patria al moro Muza.

L. C.

"El Buen Obrero"

DÍA 15 del corriente apareció el n.º 2, con los siguientes é interesantísimos trabajos:

Documentos.—Exposición que han dirigido al Gobierno las Sociedades católico-obreras de España.—Adhesión del Círculo de Manacor.—Idem del de Inca.—Idem del de Lluchmayor.—Adhesión del de Palma y colectiva. (*Remitida al Sr. Presidente de la Asociación de Católicos de Barcelona*).—¡Bien por los obreros!—Cuestiones caseras.—Cura dolorosa.—Aprobación episcopal.—Noticias.

Ciertamente nuestro novel colega se presenta en el estadio de la prensa con unos bríos que más bien demuestran el valor y la táctica de un veterano que la pusilanimidad y azoramiento de un bisoño. Este campeón nos hacía falta en Mallorca (sea dicho sin ofensa de nadie) para pelear las batallas del Señor, no en las regiones del idealismo y de las erudiciones doctrinales, sino en el mísero terreno práctico, sobre el palenque en que real y positivamente nos han colocado las circunstancias y las necesidades del nuevo siglo.

Pero,... ¡triste es confesarlo! la empresa de nuestro colega, en provecho y defensa de los obreros católicos de Palma, no ha hallado, hasta ahora, la resonancia ni el apoyo material indispensable para producir el bien que se propone. Del dinero que tanto prodigan las clases acomodadas, en fruslerías, lujos, diversiones y vanidades, no han sobrado 26 ptas. para saldar el importe de la insuficiente tirada de mil ejemplares. Que esto dá vergüenza publicarlo? pues, para cuando esperamos decir la verdad, por más que sea amarga y nos afrente á los católicos mallorquines? Sépase, coméntese y remédiese, si no queremos quedar postergados ante la activa y abominable propaganda que nuestros enemigos hacen para vencernos sin razón y contra justicia. Y si la reacción no se opera, y los oídos permanecen sordos, y los bolsillos cerrados, y *El Buen Obrero* sucumbe por falta de recursos materiales,... entonces, ya lo dijimos: rompan filas y sálvese quien pueda.

Antes de acabar este *desahogo*, suplicamos á nuestro querido colega que no haga *tanto honor* á MALLORCA DOMINICAL. Si algo hacemos para ayudar á la buena causa, ya nos lo pagará Dios.

UN PETARDO

Transcrivim del *Diario de Mallorca*, de dimars passat:

«Esta madrugada se ha dejado sentir una horrible detonación que ha producido la alarma consiguiente..... era un petardo que una mano criminal había colocado alevosamente en el dintel de la puerta del palacio de nuestro amadísimo Prelado».....

«¿Conocen nuestras autoridades las personas llegadas de Barcelona á quienes la opinión señala como anarquistas? ¿Saben si han venido por propia iniciativa ó llamados por algún hijo desnaturalizado de esta honrada isla?»

Dit fét y les intencionades preguntes del nostre bon colega nos sugereixen una reflexió y una resposta.

Desde que dins Palma se *tolerá* que els diaris de més circulació entre els obrers queixosos y la pobrea ignorant, estampassin: «Hasta ahora han llovido solamente piedras, tal vez mañana vendrá la *dinamita*.....» «El motín ha de convertirse en devastador *incendio*,...» «estos problemas (lo nomenat *Cuestión social*) se solucionan con el empleo del *hierro y del fuego*....» «Caigan al rudo golpe de nuestra *piqueta* y conviértanse en polvo esos soberbios palacios....» Lo més natural del mon es que se posin en práctica, per extrangers ó per fills del país, aquelles *instruccions* y *ordes* dictades a presencia de les autoritats civils y judiciales, encarregades del orde públich sens que posasin el ruch al porxo a cap dels qui les publicavan.

Lo que succeheix no pot ser més *brutalment* llógich.

La pregunta es fácil de contestar: Tots mos coneixem dins Palma, y sabem lo que cada ú pensa, quant més lo que diu y lo que fá. Però..... com s' usan una casta de llibertats tan tirániques, l' anar contra corrent sería fer trahició al dominant *Uliberalisme*. Cèrts caps pares palmessans que deploran, més ó manco oficiosament, lo succehit, ¡qui sab si, ab sos actes ocults ó públichs, sembraren els vents que nos han duyta aquesta tempestat!

No, no son els obrers honrats de la nostra illa els responsables de les sauetjades actuals; els seus brassos arremangats si ab eynas ó amb dinamita intentan remediar ses misèries corporals, deuen ser moguts per *cossos* que vesten molt decentment y desconeixen lo que son les necessitats y la pobresa.

¡Pobre poble! ¿Fins quant durás peguèñes dins els uys y fanch dins les oreyes?

Dit día visitarem al nostre Bon Pastor diocesá, en nom de MALLORCA DOMINICAL, per desagravi.

LA DIRECCIÓ.

ELIXIR CALLOL

Con el número de hoy acompañamos un prospecto del conocido farmacéutico de Barcelona Dr. Callol, referente al Elixir de su invención, cuya lectura recomendamos eficazmente á nuestros lectores por ser de interés á todas aquellas personas que padecen de *neurastenia*, *anemia*, *falta de apetito y debilidad general*.

OBJECTES Y ROBES D'IGLESIA

BAZAR de D. Juan Montaner

Carrer del Sindicat, números, 2 á 10

LA INDUSTRIAL

Gran Bazar de mobiliari artístich, tapizería, cristalería, objectes decoratius, etc. etc.—Enfront del Carrer de Sant Nicolau, entre el *Pas d'en Quint* y la *Costa d'en Brossa*.

PREUS ECONÓMICHS**LA ROQUETA**

DE

D. PERE A. CETRE

Fábrica de tota classe de cerámiques artístiques y de retjoles vernisades y altres objectes ornamentaris y de profit per la construcció d'edificis.—Despatx, carrer de San Miquel.

GRAN TALLER DE ESCULTURA RELIGIOSA

DE JOSÉ QUIXAL

56—Villarroel—56 —*— BARCELONA

Especialidad en imágenes de madera para el culto católico. En dicho acreditado taller se trabaja indistintamente al bronce, mármol, piedra y madera, construyéndose la estatuaria monumental, todo de un gusto verdaderamente artístico y en condiciones sumamente económicas.—Se remiten gratis, nota de precios, presupuestos y dibujos.

Ventas al por mayor y menor.—Solicita representantes

CASA ESPECIAL PER ESCULTURA RELIGIOSA

ORNAMENTOS SAGRATS

y representant de la fàbrica de vidrieras de colors y gravats de

J. AMIGÓ

DE BARCELONA

Plassa d' Antoni Maura número 22

PALMA DE MALLORCA

Se construeixen imatges de sants, en fusta, de primera, segona y tercera classe; com també retaules, sagraris, altars, candalers, cirials, canelobres, sacres y tot lo relatiu á l' ornamentació escultural de les iglesies.

S' hi trobarán també, terns, casulles, capes, estoles, mandils, camis, sobrepellicos, ámits, flochs de misal, bonets, galons, cinguls, confeccionat tot ab teles de la tan enomenada fàbrica d'els *Fills de M. Susi* de Barcelona.

Casa Grandia Hospedaje para

Rdos. Sacerdotes y demás personas católicas, desde 3 pesetas diarias en adelante.

PUNTO EL MÁS CÉNTRICO

Baños Nuevos, 12--2.º--2.º—BARCELONA

OBRADOR D' ARGENTERÍA

Dirigit per D. Jusep Fortesa = Rey

Mestra Orifice de la Catedral

Carrer de Colón, núm. 23—PALMA

Almacenes SAN JOSÉ

BRONDO esquina al BORNE

EN las secciones de SEDERÍA, ESTAMPADOS, ALPACAS se acaban de recibir grandes existencias de gran novedad, para verano.

SEDAS MODERNISTAS . . . . . á 25'00 pesetas corte

CRESPÓN . . . . . á 12'50 » »

BATISTAS fabricación especial por la Casa . . . . . á 2'00 » »

NUEVOS MODELOS EN CONFECCIONES, Camisería, Refajos y toda clase de prendas interiores, tanto de Caballero, como para Señora.

NOTA=Venta por mediación de cupones
en todos los artículos existentes en los **ALMACENES**

FÁBRICA ANTIGA DE GAS

Sa que mos dugué sa millora d' aquesta llum tan cómoda y neta.

Sa que l' any 1857 triunfá dels seus competidors á sa subasta, perque va fé una rebaixa en el preu de s' alumbrat publich, que aventatjava emb' un 23 per cent s' oferta que els altres feyan.

Y sempre ha cumplit tots els seus compromisos.

Sa que en 40 anys may meresqué de s' Ajuntament sa mes petita amonestació.

Y conta ab sos mes principals centres de consum.

Y de cada día reb mostres de simpatía des publich.

Sa que ven es gas mes barato y ofereix mes ventatjes als seus parroquians.

IOFICNAS: Portella, 16.